

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cyprii, Protonotarii Constantinopolitani, Chronicon Ecclesiae Graecae

Philippus <Cyprius>

Franeqverae, 1679

36 De quadragessimis monachorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10949

ἢ ἐν τῷ δόξασιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡσαύτως δόξα κληρονομοῦντες. Ἐπὶ
 τῷ τῷ πρῶτῳ πεισθῆναι ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ. Ἐπὶ πρὸς ταῦτα, εἰάν συμ-
 βῆ ἡνι τῶν μοναχῶν καθύδαι, ἢ μὴ ἐγερθῆναι ἐν τῇ δόξῃ ὅταν
 ἀρχονται ὄχεσθαι, ἀλλὰ παρέλθῃ ἡ ὥρα τῆ πρώτης προσδύχης, ἢ τις
 καλεῖται μεσονύκτιον, ἢ ἐγερθῆ μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐκείνῳ ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ ὅτε δρισδύει μετὰ τῶ λοιπῶν μοναχῶν, ἀλλ' ἐδιόντων τῶ
 λοιπῶν μοναχῶν, ἐκείνῳ ἴσταται ἐν τῇ πύλῃ τῆ τραπέζης κατέναντι
 πάντων τῶ ἐδιόντων, ἢ προσκυνεῖ ἐνώπιον πάντων τῶ ἐδιόντων λέ-
 γων, Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς, καὶ τὸ μέγα ἐλεός σου, καὶ τῷ ἐξῆς, ἕως
 ἐγερθῶσι πάντες ἀπὸ τῆ δρισδύει. ἢ ὅταν ἐγερθῶσι, πάντες θύλασιν ὁμῶς
 ἐξέρχεσθαι, ἐκείνῳ δὲ πίπτει χαμαὶ ἵπτι τῆ γῆς καὶ κεφαλῆς, ἢ
 λέγει· Εὐλογεῖτε, πατέρες ἀγιοί, τὸν ὀκνηρὸν, ὀπιήμαρτον. ἢ ἔτως
 ἕκαστῳ τῶ ἀδελφῶν λέγει πρὸς ἐκείνον· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι ἀ-
 δελφέ. ἢ ὅταν πάντες ἀπέρχονται, τότε ἐκείνῳ ἐδίαί. Καὶ τὸν αὐ-
 τὸν τρίτον πεισθῆναι ἢ οἱ πρῶτοι μοναχῶν ἢ ἐλάττινες. Τῆτο δὲ πεισ-
 θῆναι πάντες ὁμῶς, ἵνα πρῶτον ἀγαθὸν ἔχουσι πάντες πρὸς τὸ
 ἐγέρσεσθαι αἰ ἐν τῷ καιρῷ τῆ πρώτης προσδύχης.

ΚΕΦΑΛ. ΛΕ.

Περὶ νησείας τῆς τρίτης τάξεως τῶν μοναχῶν, ἢ τις
 καλεῖται ἀσκητικὴ τάξις, τρίτη, τῆ τελειότερων μοναχῶν.

Ἡ Τρίτη τάξις τῶν μοναχῶν καλεῖται ἀσκητικὴ τάξις. Οὕτοι οἱ ἀσκη-
 τὰι ἐδιόσιν ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀπᾶς τῆ ἡμέρας, ἐκτὸς τῶν μεγά-
 λων ἑορτῶν· πολλάκις ἢ τότε ἀπᾶς, εἰάν δρισδύσωσιν, ἢ θύλασιν δευ-
 νεῖν· κατὰ πρότερον ἐδιηγήθημεν περὶ τῆ νησείας τῆ πρώτης καὶ δευτέ-
 ρας τάξεως τῶν μοναχῶν.

ΚΕΦΑΛ. ΛΣΤ.

Περὶ τῶν τεσσαρακοστῶν τῶν μοναχῶν.

Ἐχουσι ἢ οἱ μοναχοὶ τεσσαρας τεσσαρακοσάς, κατὰπερ καὶ οἱ κοσ-
 μικοί, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ. Ἡ πρώτη καλεῖται μεγάλη ἢ ἀγία τεσσα-
 ρακοσά

loco accipientes verba. Et hanc rationem per totum annum observant. Quin si contingit monachorum quempiam adeo profundo somno immergi, ut non in ipso exordio, quando preces initium capiunt, expergefiat, sed demum, jam præterlapsâ horâ orationis primæ, quæ mediam noctem definit, post mediam noctem surgat, die illâ ad prandium unâ cum cæteris non admittitur, sed reliquis prandentibus in extremâ parte mensæ in conspectu omnium prandentium consistere, omnibusque ad mensam præsentibus audientibus, orando hæc ingeminare cogitur verba: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & quæ sequuntur; usque dum omnes à prandio surgant.* A mensâ verò surgentibus, omnibusque unâ exitum parantibus, iste prono capite in terram sese projicit, dicitque: *Benedicite, oro, patres sancti, homini ignavo; peccavi enim.* Ad quod fratrum quilibet hoc reponit: *Propitius tibi sit Deus, mi frater.* Quando autem jam omnes egressi sunt, tùm ille quoque cibum capit. Et hoc ipsum non solum extremi & ultimi, sed etiam primi monachorum præstare necessum habent. Et omnes quidem non ægro & adverso, sed prompto & lubenti animo id admittunt, quo scilicet cuncti bono hoc exemplo excitati, singulis diebus tempore primæ orationis somnum excutere discant.

CAPUT XXXV.

DE

Jejunio monachorum tertii ordinis,
qui asceticus ordo audit, hoc est, ordo monachorum perfectiorum.

Tertius monachorum ordo nominatur ordo asceticus. Hi ascetæ per totius anni decursum, non nisi semel de die cibum capiunt, exceptis festis solemnioribus; quamvis sæpiculè etiam tùm solo prandio contenti, à cœna volentes abstineant: quemadmodum supra de jejunio primi & secundi ordinis monachorum id recitavimus.

CAPUT XXXVI.

DE

Quadragesima monachorum.

Sicuti seculares, ita & monachi, quatuor in anno quadragesimas observant. Prima appellatur magna & sancta quadragesima, quia,

K 3

ut

ρακοῦ, κατὰ προείπον, ὅτι ἐστὶ δεκατισμὸς τῆ ψυχῆς ἕνειαυτῶ, ὡς περὶ προείπον, ὅτι τῆ ὀγδόῃ ἐβδομάδι οἱ κοσμικοὶ συγχωρεῖσι τὰ ἀμαρτήματα τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἐξομολογῶνται, ἕτοιμαζόνται, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀγία τεσσαρακοῦ, ὡς καθαροὶ τῆ καρδίας, καὶ τότε δέξονται τὸ θεῖον πνεῦμα τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἕτοιμαζόνται οἱ μοναχοὶ ἕως τῆ ἐβδόμης ἐβδομάδος πρὸς τὸ πάχος, συγχωρεῖσιν ἀλλήλοις τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, ἕτοιμαζόνται καὶ αὐτοὶ, ἵνα ὡς καθαροὶ τῆ ψυχῆς. Ἀρχάνται δὲ νηστῆσαι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σελήνης, τετάρτη, τῆ ἐβδόμης ἐβδομάδος πρὸς τὸ πάχος ἀρχοῦνται νηστῆσαι ἡμέρα σελήνης, τῆ ἡμέρα τῆς Ἄρεως, τῆ δὲ ἡμέρα τῆς Ἑρμῆς μόνον ἐπίειν. ταῖς δὲ δύο ἡμέραις μηδὲν ἐπίειν. Ἰνὸς δὲ τῆ ἡμέρα τῆς Ἄρεως πρὸς ἐσπέραν ἐπίειν ἐν κλάσμα ἄρτε μὲν ὕδατος. καὶ μετὰ τῆ ἡμέρα τῆς Ἑρμῆς, ἀρχοῦνται κατ' ἐκάστην ἡμέραν ἀπαξ ἐπίειν, ἕως τῆς ἡμέρας τῆς Κρόνου. ἐν δὲ τῇ ἡμέρα τῆς Κρόνου, καὶ τῇ ἡμέρα τῆς ἡλίας, ταύταις δυσὶν ἡμέραις ἕως τῆς πάχος ἐπίειν ἐλαιον, καὶ πίνεσιν καὶ οἶνον. ἐν δὲ ταῖς πεντε ἡμέραις ταῖς λοιπαῖς τῆς ἐβδομάδος ἐπίεισιν ἀπαξ, καὶ ἐπίεισιν μήλα ἐξηραμμένα καὶ ὅσα ἔπρα ὄπωρα προείπον, ὅτι ἐπίεισιν οἱ ἀσκηταί, τὰ αὐτὰ ἐπίεισιν καὶ οἱ μοναχοὶ ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοῦ. Τινὲς δὲ ἐκ τῶν ἀσκητῶν, ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοῦ, πολλάκις ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐπίεισιν ἀπαξ. Τῆ δὲ μεγάλῃ ἁμαρτιῶν, ἐν ἧ ἐσαυρώθῃ ὁ Χριστὸς, πάντες οἱ μοναχοὶ νηστῆσαι πανημέριοι, ἕτοιμαζόνται ἀρετεύουσιν, ἀλλ' ἐπίεισιν μόνον τῆ ἡμέρα τῆς Κρόνου ἐσπέρας, ἕτοιμαζόνται καὶ οἶνον μετρίως, ἵνα δύνασθαι εἶναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διότι ἀγρυπνεῖσιν ὅλην τὴν νύκτα ψάλλοντες, διὰ τὸ χαρὰ τῆς ἀναστάσεως τῆς Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ΛΖ.

Περὶ τῆς ἀγρυπνίας τῶν ἑορτῶν ὅλας τῆς ἑνιαυτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ἐστὶ πρὸς ταῖς μοναχοῖς τῶν Ἑλλήνων, ἵνα κατ' ἐκάστην νύκτα ἐγείρωσιν πρὸς τὸν πρῶτον, ἀφ' ἧ παρελήθη, μετὰ τὸ μεσονύκτιον

ut jam ante indicatum est, hac ipsâ annua animæ decimatio instituitur. Quemadmodum etiam seculares, sicut id itidem supra exposuimus, septimanâ octavâ, datâ inimicis suis omnium offensarum veniâ, peccatorum suorum confessionem edunt, atque, quo sanctum illud festum quadragesimæ purâ mente celebrare, & à Deo remissionem peccatorum suorum impetrare possint, hac ratione sese præparant: ita & monachi usque ad septimam ante festum Paschatos septimanam, mutuam noxarum condonationem exercent, seseque ad consequendam animi puritatem præparant. Jejunii verò initium ab ipso die Lunæ capiunt, hoc est, septimâ septimanâ ante Pascha jejunare incipiunt die Lunæ & Martis; comedentes solùm die Mercurii; per duos priores illos dies verò, scilicet Lunæ & Martis, omnem cibi usum prorsus sibi interdicentes; nisi quod quidam tamen & die Martis circa vesperam buccellam panis & aquam sumunt. Diebus verò qui diem Mercurii insequuntur, usque ad diem Saturni, semel tantùm de die cibum capiunt. Diebus autem Saturni & Solis, usque ad festum Paschatos, oleum cibi vinumque potûs loco adhibent; at reliquis quinque septimanæ diebus semel tantùm, & quidem poma arefacta, aliosque fructus autumnales, quibus ascetas victitare supra retulimus, in magnâ hac quadragesimâ monachi hi comedunt. Quin aliqui è monachis, & ascetis his, in magnâ hac quadragesimâ, sæpiùs intra dies tres semel tantùm cibo vescuntur. Parasceue verò illâ magnâ, quâ Christus cruci affixus est, omnes monachi per integrum diem ab omni edulio sibi temperant, ne quidem die Saturni prandentes, sed vesperâ solùm illius diei edentes bibentesque, & vinum quidem etiam, sed non neglectâ moderatione; idque idèd, ut, quandoquidem totam noctem ob gaudium e Christi resurrectione exortum, hymnos cantando insomnem traducere solent, in ecclesiâ stando perdurare valeant.

CAPUT XXXVII.

DE

Vigiliis, quæ in festis per annum integrum observantur.

Monachis Græcis canone certo injunctum est, ut elapso post median noctem sesquihorio, singulis noctibus; diebus Dominicis autem